

Sub.-Area and production of long staple cotton

235 Sri. H. Nagana Gowd (Kurugodu) will theminister for Agriculture be pleased to state.—

1. The acreage of long staple cotton grown in Karnataka district-wise (Varalaxmi and DCH-32)
2. The total production of long staple cotton (Varalaxmi and DCH-32) in Karnataka (in bales)
3. The contribution of Bellary District in this regard.

Sri. B. L. Gowda (Minister for Agriculture).—

1. Statement enclosed.
2. 1,85, 544 bales of 170 Kgs. during 1982-83.
3. 21 % in terms of total area and 30% in terms of total production.

Literacy percentage among muslim Ladies in the State

319 L. M: Nadaf. (Shiggaon) Will the minister for Education be pleased to state.—

- a) The percentage of educated Muslim Ladies in the State,
- b) Whethere there is any scheme before the Government to increase the percentage of literacy among Muslims in the State and if are they ?

Sri. B. Rachaiah (Minister for Education).—

- a) Such information has not been collected.
- b) The programmes for increasing literacy, are availale to all communities, and there are nojseparate schemes for Muslims;

ಮನವಿಗಳು

ವಿಷಯ.— ತಂಬಾಕಿಗೆ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.— ಸ್ವಾಮಿ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂಬಾಕು ಬೆಳೆದಿರತಕ್ಕ ರೈತರೂ ಕಂಗಾಲಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಖರೀದಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಾದರೂ ಖರೀದಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಖಾಸಗಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೇ ಖರೀದಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೈಸೂರು ಟೊಬ್ಯಾಕೋ ಸಂಸ್ಥೆಯವರಿಗೆ ಆದೇಶ ನೀಡಿ ಖರೀದಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸಾಯಂಕಾಲ ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ಬಹಳ ದಿನ ಇಟ್ಟರೆ ಕಪ್ಪು ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ತಂಬಾಕು ಮಾರಿ ಬೇರೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಕಸುಬನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಗಮನಹರಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ಒಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ಕಾಳಮರಿಗೌಡ.—ಸಿನೇ ತಾರೀಖು ಮಾರ್ಚ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಇದುವರೆಗೂ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ನಿಯಮದ ಒಳಗಡೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ಕಾಳಮರಿಗೌಡ.—ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟ ಮಾತನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖನೆ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

೧೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ್ ಪಾಟೀಲ್ ಅನ್ವಾರಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಸುಮಾರು ೧೨ ದಿವಸದಿಂದ ಲಿಂಗಸೂರಿನಲ್ಲಿ ವಿವ್ಯಾಧಿಗಳು ನಾಗರಿಕರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ I cannot force the Minister to reply.

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ್ ಪಾಟೀಲ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇ ಆದರೆ ನನಗೆ ಉತ್ತರ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನಗೆ ಹೋದರೆ ಅವರು ಉತ್ತರ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಆದರೆ ನಾವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು.?

(ಗೊಂದಲ)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಬಸವರಾಜ್ ಪಾಟೀಲರು ನನ್ನೆ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನಾದರು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರಾ?

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಇವೊತ್ತು ತಂಬಾಕು ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ತಂಬಾಕೂಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅವರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ತಂಬಾಕು ಖರೀದಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ...

(ಗೊಂದಲ)

Mr. Speaker.—Please resume your seats.

(INTERRUPTIONS)

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಶೂನ್ಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರಗಳು ಅನೇಕ ಇರುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಹೇಳಲಿ.

(ಗೊಂದಲ)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಂಬಾಕು ಪರ್ಜೇಸ್ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನಾದರೂ ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಂಬಾಕು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಾರಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದರ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಕೇಂದ್ರದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಚಿವರಾದ ವಿ. ಪಿ. ಸಿಂಗ್

ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಉದ್ದವಾದ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಟೆಲೆಕ್ಸ್ ಮೆಸೇಜ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಎಸ್.ಟಿ.ಸಿ. ಯವರು ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಖರೀದಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ಹತ್ತರಷ್ಟಾದರೂ ಖರೀದಿ ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸ್ಟುಡಿಯೋ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತಕ್ಷಣ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಉತ್ತರ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ ತೊಂದರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತು. ನಾವು ಖರೀದಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಕೋಟಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಹಣ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ ಎಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ದುಡ್ಡು ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಖರೀದಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಬ್ಯಾಂಕಿನವರಿಂದ ಸಾಲ ಬಂದರೆ ಮಾಡೋಣ ಅಂದರೆ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ರೈತನ ಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಬೇಕು? ಈ ರೀತಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರೆ ರೈತನ ಗತಿ ಏನಾಗಬೇಕು?

(ಗೊಂದಲ)

Mr. Speaker.—I shall not allow any further discussion. Nothing will go on record... ..

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಖರೀದಿ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ಕಾಳಮಂಗೊಡ.— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ರೈತರು ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ತಂಬಾಕನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಖರೀದಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈ ರೀತಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ತಂಬಾಕು ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಖರೀದಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ತಮ್ಮ ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಲೋ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯಿಲಿ.— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಸರ್ಕಾರ ಖರೀದಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರು ಎಸ್.ಟಿ.ಸಿ. ಗೆ ರಫೆರೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಅಂದರೆ ಏನು ಅರ್ಥ?

Mr. SPEAKER.— I cannot allow the House to continue like this. You must guide the House.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ್ ಪಾಟೀಲ್ ಅನ್ವಾರಿ.— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನನ್ನ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿಲ್ಲ.

(ಗೊಂದಲ)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಮಾನ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಸವರಾಜ್ ಪಾಟೀಲ್ ಅನ್ವಾರಿಯವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಪ್ರಶ್ನೆ ಈಗ ಬಂದಿದೆ.....

(ಗೊಂದಲ)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಮಾನ್ಯ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವುದು.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ — ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಂಬಾಕು ಖರೀದಿ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕು.

(ಗೊಂದಲ)

MR. SPEAKER.— What is it going on in the House? Whatever you wanted to tell, you have told. What is this?

SRI M. S. KRISHNAN.—Sir, am I to call the attention of the hon. Minister for Education?

(INTERRUPTIONS)

MR. SPEAKER.— Nothing will go no record please.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗಲೇ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ಕಾಳಮರಿಗೌಡ.— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಂಬಾಕು ಖರೀದಿ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಧರಣಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ದಯವಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ಕಾಳಮರಿಗೌಡ.— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮಗೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕುವವರೆಗೂ ನಾವು ಧರಣಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

(ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಕೆ. ಎಸ್. ಕಾಳಮರಿಗೌಡರು ಮತ್ತು ಜಿ. ಡಿ. ಸೋಮಪ್ಪನರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಒಳದ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲೆ ಧರಣಿ ಕುಳಿತರು)

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ — ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಬಸವರಾಜುರವರು ಕೇಳಿದ ತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೆಂದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿ ನಾನು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರೂ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.....

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು — ತಾವು ಯಾವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ತಾವು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾದರೆ ನಾವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು?

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ — ಸ್ವಾಮಿ, ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು — ರೂನ್ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್‌ಗೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ.....

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು — ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆಗೆ ಸಚಿವರೂ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ...

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್. — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯಲು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಸದಸ್ಯರು ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಗಮನ ಕೂಡ ಆ ಕಡೆ, ಈ ಕಡೆ ಹೋಗಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ. — ಹಾಗಾದರೆ ಈಗ ತಾವು ಸಚಿವರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯಿರಿ.
(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಮಂಡ್ರೆ. — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಧರಣಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಸಭೆಯು ಆಡರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎಬ್ಬಿಸುವವರೆಗೂ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ನಡೆಯಬಾರದು. I request you to give your decision. Otherwise, we will also sit with them.

MR. SPEAKER. — Time and again I have said on the floor of the House that one or two members sitting in the well of the House does not amounts to disorder. Time and again I have said it.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್. — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಈ ರೀತಿ ಸದನವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಾದರೆ ನಾವು ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ...

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪನಾಯ್ಡು. — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ತಂಬಾಕು ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗಲೂ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಗಿದ್ದುವು. ಇವತ್ತು ತಂಬಾಕು ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಲಾಟರಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದಾದರೆ ಈ ವಿಚಾರ ಬಂದರೂ ಬರಬಹುದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಾರದೆಯೂ ಇರಬಹುದು, ನಿಯಮ ಖಿಳಿ ರ ಕೆಳಗೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಎತ್ತಿದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಯವರು ಉತ್ತರಾ ಕೊಡುತ್ತಾ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಎಸ್.ಟಿ.ಸಿ. ಮತ್ತು ಐ.ಟಿ.ಸಿ. ನವರಿಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಅವರು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು...

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ. — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ನಾನು ಹೇಳಿದ ವಾತವ್ಯ ತಿರುಗಿಸಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಮಿತಿ ಉಂಟು. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮೊದಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದಾಗ ಇದಕ್ಕೆ ನಾನೇ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ನಾವೇ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಕೋಟಾಂತರ ರೂ. ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ತಂಬಾಕು ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಗಳು ವಿನು ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಅರಿವು ಇದೆ ಎಂದು ವಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತೇ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂತು, ಇವತ್ತೇ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಯು.ಪಿ. ಸಿಂಗ್‌ರವರಿಗೆ ನಾನು ಟೆಲೆಕ್ಸ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ, ಫೋನ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ಟ್ರಂಕಾಲ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ರಿಪಾಸ್ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅವರು ವಾಪಸ್ ಬಂದಮೇಲೆ ಪುನಃ ನೆನಪು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆ ಹರಿಸಲು ಕೇವಲ ೧೦-೨೦ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಆಗಿದ್ದರೆ, ನಾವು ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಹತ್ತಾರು ಕೋಟಿ ರೂ ಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಸ್ಪಾಕ್ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ತಂಬಾಕು ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ತಂಬಾಕಿಗೆ ವಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಬಿದ್ದು ಹೋಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಸರ್ಪೋರ್ಟ್ ಪ್ರೈಸ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಸರ್ಪೋರ್ಟ್ ಪ್ರೈಸ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಹಣ ಇಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ಟೋಬ್ಯಾಕೋ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲೂ ಕೂಡಾ ಹಣ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಇರುವಷ್ಟೇ ಕಳಕಳಿ ನಮಗೂ ಇದೆ...

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ. — ಸ್ವಾಮಿ, ತಮಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಾವು ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತೀರೆಂಬ ಭರವಸೆ ನಮಗೆ ಇದೆ...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ. — ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಕೂತುಕೊಳ್ಳಿ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ವಿನೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿ. ಎಲ್ಲರೂ ಈ ರೀತಿ ಎದ್ದು ನಿಂತರೆ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ. — ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ಸಭೆಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದೇ ಹೋದರೆ ನಾವು ಸಭೆಯನ್ನು ತ್ಯಾಗಮಾಡಿ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. — ಅದು ತಮಗೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ. — ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎದ್ದಾಗ...

(ಗೊಂದಲ)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. — ದಯವಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಕಂಠಿತವಾಗಿ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಕೇಳೋಣ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ. — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವರು ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಟ್ಟಿಗೇ ಎದ್ದು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಸುಮ್ಮನಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ತಂಬಾಕು ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಏನು ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರಿವಿದೆ. ನಾನು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಖಾಸಗಿ ವರ್ತಕರು ಇವತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ದುರ್ಲಭವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ತಂಬಾಕು ಬೆಳೆಗಾರರನ್ನು ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯ್ಲಿ. — ಇಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತವೆ. ತಾವು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ...

MR. SPEAKER. — When the leader of the House is making a statement you have to sit down. This is the convention.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯ್ಲಿ. — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. — ತಾವು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ತಾವು ನೋಟೀಸ್ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅನಂತರ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

(ಗೊಂದಲ)

MR. SPEAKER. — I have allowed the members who have signed the notice.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ. — ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕಳಕಳಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ತಂಬಾಕು ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಮಸ್ಯೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು. ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸುಲಭ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ. ಮೈಸೂರು ಟೊಬ್ಯಾಕೋ ಕಂಪನಿಯವರು ರೈತರನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಕರೆದು ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ರೈತರ ಉದ್ದೇಶವೂ ಕೂಡ ಅದೇನೆ ಆಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್. — ತಾವೂ ಕೂಡ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯ್ಲಿ. — ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿ ತಾವೂ ಕೂಡ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ನಮಗೂ ಏತಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ದೊಡ್ಡದಾದರೂ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. — ತಾವು ಕೇಳಿದ Under 334, it is confined to one member only.

(INTERRUPTION)

ಎರಡನೆಯದು, ಒಳಿತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಆಗಲಿ, ಮಂತ್ರಿಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲಿ ವಿಷಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಔಳಿರ ಕೆಳಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಮೂರು ಬಾರಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಏನಾದರೂ ಪರಿಹಾರ ಔಕೃತ್ಯವೆ ಎನ್ನುವ...

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.—ಲೀಡರ್ ಆಫ್ ದಿ ಅಪೋಜಿಷನ್‌ಗೆ ವಿವರವನ್ನು ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲವೇ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹಕ್ಕು ನಿಯಮದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಇಂಥ ಹಲವಾರು ವಿಚಾರಗಳು ಚರ್ಚೆಗೆ ಬರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಸಹಜ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ನಿಯಮ ಔಳಿರ ಪ್ರಕಾರ ಯಾರು ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅವರು ಮಾತ್ರ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು, ಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ, ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ವಿಷಯ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಈಗ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಧರಣಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಹೌಸ್ ಆರ್ಡರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೊಂದು ವಿಷಯಗಳು ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಅದರ ಅಂತಿಮ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಭಾನಾಯಕರು ಮಧ್ಯ ಮಧ್ಯ ಎದ್ದು ಉತ್ತರ ಹೇಳತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಸರಿ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೂ ಅವರು ಎದ್ದರೆ...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಕೂಡ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವನೇ ಆಗಿರುತ್ತೇನೆ. ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಏನು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ನಿಯಮದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ತಾವೇ ಕುಳಿತು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ನಿಯಮಗಳು ಇವು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಅದೇ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ದಯವಿಟ್ಟು ತಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ ಕೆಲವೊಂದು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಅನುಭವದಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಚಾರಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಇಬ್ಬರು ಮೂವರು ಜನರನ್ನು ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೌಸ್ ಸೆಡೆಸುವುದು ಅಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬಹುದು ಆದರೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕಿರಿಕಿರಿ ಬರುತ್ತದೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ನಿರ್ಧಾರ ತಮ್ಮ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು ಅವರೂ ಸಹ ಸಲಹೆ ಸಹಕಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಪ್ರಾತ್ರ ಎಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು ಎಂಬುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳತಕ್ಕಂಥ ಸೌಜನ್ಯವನ್ನು ತಾವು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಔಳಿರ ಬಗ್ಗೆ ರುಜುವಾಡಿರತಕ್ಕಂಥವರೇ ಬೇರೆ ಇದ್ದರೂ, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸೌಜನ್ಯವನ್ನು ಇರುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಇದುವರೆವಿಗೂ ಯಾವರೀತಿ ಸೌಜನ್ಯತೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತೀರಿ ಅದೇರೀತಿ ಸೌಜನ್ಯತೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಸದನದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ.—ಸೌಜನ್ಯತೆಯು ದುರ್ಲಭವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕುಂದು ಬಾರದಂತೆ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಅದು ನನ್ನ ಪ್ರಥಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಾನೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ನಿಯಮಾವಳಿಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಔಳಿ ನಿಯಮವನ್ನು ತಾವೇ ಕುಳಿತು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಆದರೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಅದರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಬೇಡವೆಂದು ಅಷ್ಟೇ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಿಯಮ ಖಚಿತವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ನಮಗೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಂಬಾಕು ಬೆಳೆಗಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಉತ್ತರದಿಂದ ತನ್ನೂಲಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಿಶೇಷಕ್ಕೆ ಹೋದಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಸದನದ ಮುಖಾಂತರ ನಮ್ಮಿಂದ ಆಗುವಂಥ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡೋಣ ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೇಳಲು ಹೊರಟಿದ್ದೇನೇ ಹೊರತು ವೆಂತ್ರೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆ ಹಕ್ಕು ನಮಗೆ ಇದೆ ಎಂದು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅಭಾದಿತವಾಗಿ, ನಿರ್ಭಾದಿತವಾಗಿ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು ಕೇಂದ್ರದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಅವರು ರಷ್ಯಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬಂದನಂತರ ತಂಬಾಕು ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನಿಂದ ಆಗುವಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ, ತಂಬಾಕು ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಮಸ್ಯೆ ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ತಂಬಾಕು ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದಾಗ, ತಂಬಾಕು ಬೆಳೆಗಾರರು, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಶಾಸಕರು ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭೆ ಸೇರಿ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುತ್ತದೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ನಿಪ್ಪಾಣಿಯ ವಿಚಾರ ಏನಾಯಿತು ಹೇಳಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಬ್ರಹ್ಮಚ್ಛಾನಿಗಳು ಎಂಬುದು ನಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಿಪ್ಪಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಆಮೇಲೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಪ್ಪಾಣಿ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ತಾವು ಎತ್ತಿ ಮೈಸೂರು ತಂಬಾಕು ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುವುದಲ್ಲದೆ, ಅದರ ಫಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಬೋನನ್ನು ಹಾಕಿದಕೊಡಲೇ ತಂಬಾಕು ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಸೂಚನೆ ಕೊಡುವುದೇನೆಂದರೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಶಾಸಕರನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿನವರನ್ನೂ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮೈಸೂರು ಟ್ರೋಬ್ಯಾಕ್ಟೋಕಂಪನಿಯವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ ಹಿಂದೆಯೂ ಕೂಡ ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿದ್ದು ಇದೆ. ತಮಗೆ ಅವಿಚಾರವೂ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು ಇದು ಈ ಸಾಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸವಾಲನ್ನು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಎಸೆಯಬೇಡಿ. ಶಾಸಕರನ್ನು ಮತ್ತು ತಂಬಾಕು ಬೆಳೆಗಾರರನ್ನು ಕರೆದು ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆ ಹೊರತು ಇದನ್ನು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

೦೧-೨೦ ಎ. ಎಂ.

ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇದನ್ನು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಂಬಾಕು ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಮಸ್ಯೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ದಾಟಿಯಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಸಾಹಯಕತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದರೆ ಹೇಗೆ ? ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಸದಸ್ಯರ ಹಾಗೂ ರೈತರ ಸಹಾಯಕ್ಕೂ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಕೂಡ ರೈತರ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕವರು, ಇದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನಿನ ತಡೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೂತು ಕೊಂಡರೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಆ ಪ್ರದೇಶದ ರೈತರನ್ನು ಕರೆಸಿ, ಶಾಸಕರನ್ನು ಕರೆಸಿ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿಗಳವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸಮಲೋಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸೌಜನ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬ್ರಹ್ಮಚ್ಛಾನಿ ಯಂತ್ರ ಕೂತುಕೊಂಡರೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ನಿಯಮದ ಕೆಳಗೆ ತರಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ. ಸಣ್ಣ ವಿಚಾರವನ್ನು ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿ

ಯಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ತಂಜಾವು ಪ್ರದೇಶಗಳ ಶಾಸಕರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಯವರೊಡನೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಭಾರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ. ಎಸ್.ಟಿ.ಸಿ. ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ, ತಂಜಾವನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ದಂಡು ಬೇಕು. ಮೈಸೂರು ಟ್ಯಾಬಾಕೋ ಕಂಪನಿಯ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅತ್ಯಂತ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. Thanks to the legacy of his Administration. ಆದರೂ ನಾವು ಶಿಕ್ಷಣ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಕೊಡುವ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಮಿಲಿಯನ್ ಕಿಲೋಗ್ರಾಂ ಈಗ ಖರೀದಿ ಮಾಡುವುದು ಇನ್ನು ಅರ್ಧ ಮಿಲಿಯನ್ ಕಿಲೋಗ್ರಾಂನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸ ಬಿಟ್ಟು ಖರೀದಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಒಟ್ಟು ೨೦ ಲಕ್ಷ ಕೆ.ಜಿ. ತಂಜಾವನ್ನು ಮೈಸೂರು ಟ್ಯಾಬಾಕೋ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಖರೀದಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಎತ್ತಿದ ತಕ್ಷಣ ನಾವು ಆರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ನಾವು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಪುನಃ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಖಾಸಗೀ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ತಂಜಾವು ಬೆಳೆಗಾರರನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ವ್ಯವಸಾಯ ಸಚಿವರು ಶಿನೇ ತಾರೀಖು ತಂಜಾವನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಸದನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರು, ಆದರಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಈ ಒಂದು ತೊಂದರೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಂದೇವ್.—ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತು ಇಲ್ಲವೆ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಶ್ರೀ ರಾಂದೇವ್, ದಯವಿಟ್ಟು ಕುತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯ್ತಿ.—ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಶಿಸ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನವರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಶಿಸ್ತು ದೇಶಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ೧೫ ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿ ಯವರು ಕರೆಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರೂ, ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು ? ೧೫ ದಿವಸವಾದರೂ ಕೂಡ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ, ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸಮಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆನ್ನುವ ಒಂದು ಆತಂಕದಿಂದ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ; ಅದನ್ನು ನಂಬೋಣ, ಇನ್ನು ಎರಡು ದಿವಸ ಕಾದು ನೋಡೋಣ. ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡಬೇಕು. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಹೋದರೆ ಖಾಸಗೀಯವರು ಬಂದೇ ಬರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗಲೂ ಇದನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು Thanks to the legacy ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಅದರೆ I must thank to the legacy of previous Governments. ತಂಜಾವು ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದಾಗ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೇಳಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಆಶಾಭಾವನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ, ಅದರಂತೆ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿ, ಧರಣಿ ಕೂತಿರುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬರಲಿ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

CALLING ATTENTION TO A MATTER OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re.—Strike undertaken by the teachers of aided Private Educational Institutions.

SRI M.S. KRISHNAN.—Sri, I call the attention of the Minister for Education to the strike undertaken by the teachers of aided private Educational Institutions demanding their legitimate claims like salary, security of service etc.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ (ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ನಾನು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.